

Iktatószám	Budapestre vonatkozó újságcikkek	Osztályozás
		Tárgy 621.32
Szerző <i>g.f.</i>	Cím <i>Zsarolni.</i>	Hely
		Idő "1913"
Forrás: <i>Népszava</i>	Bp. 1913 VIII/17	Személy

Zsarolni

sehol a világon nem tudnak úgy, mint Pesten. És ne gondoljon most senki a sajtóra, mert viharvert, öreg lapkiadók és notórius álhírlapírók csak szerény dilettánsokként jöhetnek tekintetbe Pest örök nagy zsarolói mellett. Zsarol itt elsősorban maga az állam, zsarol a főváros, zsarol a rendőrség, zsarol a háziúr, zsarol a házmeister, zsarol a vice, zsarol a lift, amelyen föl akarsz menni, zsarol a Lánchíd, zsarol a Margithid, zsarol minden hid, ha át akarsz jutni rajtuk, zsarol az alagút, zsarol a fűszeres, a tejes, a mészáros, zsarol a sarki kófa, zsarol itt mindenki.

És a zsarolók végtelen sorában tiszteletre méltó, sőt előkelő pozíciót vívott ki magának a villany és a gáz. Ez az, amiről már végre beszélni kell. Ami Pesten a villany és a gáz körül történik, az beleillik ugyan a pesti stílusba, de még ebben az odíózus keretben is olyan lázító, hogy muszáj — igen hangosan — fölháborodni.

Akik Pesten a villannyal és a gázzal kereskednek, azok kitünő üzletet csinálnak és milliókat vágnak zsebre. A Magyar Villamosági Részvénytársulat például évenként nehéz százezreket juttat az ő Fischerjeinek és egyéb hasonzorú vezetőinek. Jó mélyen belenyulnak a villamostársaság méltóságosai és nagyságosai a fogyasztó közönség zsebébe és ebben a gesztusukban bizonyos toladó és szemérmetlen mohóság jelentkezik. A villamostársaság anynyi betyárbátorsággal kotorász mindnyájunk zsebében, mintha — erdőben volnánk. Hát erdőben vagyunk? Nem vagyunk erdőben, csak — Pesten vagyunk és ez még vadregényesebb helyzet, mert itt mindent szabad.

Ahogy Pesten a villanyfényt mérik! A mindenható villamostársaság ránk küld egy szerződést, amelyből megtudjuk, hogy nekünk mik

a jogaink és mik a kötelességeink. Kötelességünk van elég, fizessünk, fizessünk, fizessünk, különben — lekapcsolják az áramot. Nekünk

viszont jogunk van tovább — élni, minden egyéb jog — a villamostársaságé. Hitvány egy szerződés az, amit velünk kötnek. Kikapcsolhatnak, bekapcsolhatnak, lekapcsolhatnak, összekapcsolhatnak, ők semmiért sem felelősek, mindenért mi felelünk, mindennek a konzekvenciája bennünket terhel. Ami pedig az árammérő órák körül történik, az kész szédelgés. Először is az árammérő óráért a villamostársaság kezéhez le kell fizetni 25, azaz huszonöt koronát. Ez önmagában is fölháborító. Nekem kell megfizetni azt a villanyórát, amivel a részvénytársaság drága pénzen kiméri számomra a részvénytársaságnak van szüksége a momra a villanyfényt. Szóval, nem nekem, hanem mérőszámszámra és a mérőszámszámot mégis én nekem kell megvásárolni. Ez éppen olyan abszurd valami, mintha a fűszeres azt követelné tőlem, hogy a mérleget, amivel ő nekem a rizskását kiméri, én fizessem meg. De — mit tehetek — szegény Fischerék villanymérőjét gavallérosan megfizetem.

Amiből most már természetesen legalább is annak kellene következni, hogy ha egyszer megvettem azt a mérőt, hát akkor az a mérő az enyém és én azt, ha elköltözöm, magammal vihetem a másik lakásba. Ez az, amit én nem tehetek, mivelhogy hiába vettem meg jó áron Fischeréktől az órát, az óra nem az enyém, az óra továbbra is a Fischeréké marad, akik azt másodszor, harmadszor és — századszor is eladják. És ez nem vice. Az árammérő órát én nem vihetem magammal, ellenben új lakásomban ismét huszonöt koronát kell fizetnem az óráért. Ha ismét hurecolkodom, újból meg kell vennem a villamórárt. Szóval, néhány év alatt esetleg pár száz koronát fektettem be olyan

(Idő)

(Köt. v. füz.)

villamórákba, amelyek — nem is az enyéme. Mert az új lakásban akkor is meg kell fizetnem a villamórárt, ha még nem volt ott az a villamóra és akkor is, ha — már ott volt és már néhányszor megfizették mások. A huszonöt koronából utólag pár koronát „elszámolnak” ugyan, de ezt a — pénzt elevenen soha senki sem látja viszont. És hiába volt bent huszonöt, ötven, száz és kétszáz koronád, polgártárs, árammérőkben, ha tíz korona villamdíjat nem fizettél meg pontos időben, irgalmatlanul kikapcsolják lakásodból a villamóáramot és ott állsz sötétben.

Szóval, az a helyzet, hogy az árammérőt nekünk, ha husz év alatt, huszszor költözködünk, huszszor kell újra megvásárolni. A milliókat harácsoló villamos-társaság pedig egyetlen árammérőt esetleg százötvenszer is elad és mindannyiszor bezsebeli érte a vételárat. Hány ezerszeres kamat ez? Mi ez, ha nem uzsora? Szabad-e, lehet-e a közönséget így agyonzsarolni? És a főváros házi kezelésében működő gázgyár is követ el az árammérők körül bizonyos — jelentékenyen kisebb méretű — visszaéléseket. Ami azonban a villamos árammérők körül történik, az nyílt szélhámososság. Tízszor, huszszor, esetleg harmincszor meg kell nekünk itt Pesten vásárolnunk valamit, ami sohasem lesz a miénk, ami mindig a másé marad. Hát tudnak még valahol a világon úgy zsarolni, mint ahogy Pesten tudnak? Ez a zsarolás már valósággal — művészet. Tehetőséges város ez a Pest... (g. f.)
